

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

---

adres rob.
Kwaśnicko
USA

PWSK

brak
religi

++

SOKUL Henryka
z d. Ciupkówna

586/WSK
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 586/USK

Sokół Henryka
z d. Ciempkówna

I. Materiały dokumentacyjne —

I/1 — relacja właściwa —

I/2 — dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 — inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 2, 9. 2.

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 — dot. rodziny relatora —

III/2 — dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) —

III/4 — dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja ✓ k. 4, 9. 4.

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓ 1

VI. Fotografie ✓ zob. też II/1

II. Materiały uzupełniające relację:

- "Sp. Major WP. Henryka Sokół" w: "Weteran, sierpień 2003, s. 25 n,
Msf. Fotogr. Ksero, dopisek adresu E-2. oryginał K.2, s. 1-2.

pamięć B. Krosznicze

V 2004

II/1

Te, które od nas odeszły

ŚP. Major WP. HENRYKA SOKUŁ

Nieubłagana śmierć kosi szeregi weteranów walki o Polskę wolną i suwerenną - żołnierzy II Polskiego Korpusu.

Ci co polegli w historycznej bitwie mają pomnikowe miejsce wiecznego spoczynku na stoku Monte Cassino. Corocznie pielgrzymi z Polski i z całego świata składają na ich mogiłach kwiaty. Innych poległych w marszu wojennym przytuliła ziemia włoska na cmentarzach Loreto, Bolonii i Casamassima. O nich będą pamiętać pokolenia Polaków.

Wśród tych, którzy odeszli w zaświatach są tysiące szarych żołnierzy, którzy nie wrócili do swego kraju oddanego na łup wojenny Sowietaom. Oni tam, na "niehumannej ziemi" przeżyli gehennę niewolniczej pracy, chorób i nie doznali pośmiertnego dobrodziejstwa spoczynka w ziemi rodzinnej.

Dzisiaj żegnamy jedną z tych postaci polskiej martyrologii.

Odeszła z naszego grona śp. Henryka Ciupkówka Sokuł, wierna córka Rzeczypospolitej Polskiej.

Urodziła się na Ziemi Lwowskiej,

gdzie tak mocno biły serca polskie. tam spędziła swą młodość, poświęcając ją wychowaniu patriotycznemu młodzieży harcerskiej. W Dublanach, pod Lwowem ukończyła wydział rolniczo-leśny Politechniki, zdobywając dyplom inżyniera agronoma. Zaraz po tym osiągnięciu nastąpił napad niemiecki i sowiecki na Polskę. Henryka Ciupkówka wzięła udział w obronie Lwowa. Pod okupacją sowiecką należała do podziemia w Związku Walki Zbrojnej. Wywieziona wraz z całą rodziną na Syberię, pracowała przy wyrębie lasu. Tam zmarł jej ojciec, a matka ciężko zachorowała. Henryka musiała zaopiekować się nią i rodzeństwem.

30 lipca 1941 r. przyszedł układ Sikorski-Majski, a z nim wyzwolenie z niewolniczej pracy. W Buzutuku wstąpiła do tworzonej przez gen. Wł. Andersa Armii Polskiej na Wschodzie, do Pomocniczej Wojskowej Służby Kobiet.

Z tą Armią opuściła w 1942 r. "niehumanną ziemię" Sowietaom. W Palestynie ukończyła oficerski kurs dowodzenia i w

Przeistam p. Roman Rybickiego (zab. koresp. z B. Saneyko-
Kwasnicki) o przygotowaniu Sylwetki do
II tomu, Sylwetki... (postara się o materiały biograf.)
prosi o dla FAPAK kopii wspomnień niedokończonych
(przez H. Sokół) numer 14 VI 04 - SZ

przez 2 kawa
1. kawa
Teresa H. Sokół
2. SZ

14 VI 04

roku 1943 objęła dowództwo Kompanii Kantyn Polowych, która na początku liczyła 269 ochotniczek.

W lutym 1944 r. 8 zespołów Kantyniarek tworzących 318 Kompanię PWSK, wyładowało we Włoszech. Cztery z nich wzięły udział w obsłudze żołnierzy walczących o Monte Cassino.

318 Kompania Kantyn Polowych dowodzona przez kpt. Henrykę Ciupkównę przez cały czas kampanii włoskiej obsługiwało żołnierzy II Korpusu.

W 1946 r. Kompania została przeniesiona do W. Brytanii i tam rozwiązana. Po trudnym okresie "przejścia do cywila" inż. Henryka Ciupkówna wyemigrowała do St. Zjednoczonych, wyszła za mąż za Oskara Sokuła, pracowała jako nauczycielka matematyki w szkole średniej, aż do przejścia na emeryturę.

Wtedy z większą energią oddała się pracy społecznej dla Polonii w Detroit.

Dla Amerykańsko-Polskiego Centrum Kulturalnego, opracowała statut, a właściwie dwa statuty - jeden dla działu kulturalnego, a drugi dla jego działalności gospodarczo-dochodowej.

Była też członkiem organizacji weterańskich: Koła Byłych Żołnierzy II Korpusu, a następnie Fundacji Centrum II Korpusu, dla której również stworzyła statut zatwierdzony "czarterem" przez stan Michigan, oraz zorganizowała w jego muzeum dział ekspozycji Pomocniczej Wojsk Służby Kobiet II Korpusu. Była też członkiem Placówki 7 SWAP. W działalności tych organizacji miała czynny i zasłużony udział.

Niestety zdrowie nadwyrężone ciężką pracą niewolniczą w Sowietach, a później wyczerpującą pracą na emigracji, zaczęło zawodzić.

Śp. Major Henryka Sokół przeszła parę operacji. Od 5 lat siły i energia poczęły ją opuszczać. I tak doszło do momentu kiedy serce ostatecznie odmówiło posłuszeństwa.

Życie śp. Henryki Sokół było twarde i wypełnione cierpieniem, ale służyła Ojczyźnie i bliźnim wytrwale i pogodnie.

Rząd Rzeczypospolitej na obczyźnie, w uznaniu jej zasług, mianował ją majorem Wojska Polskiego. Była odzna-

czona Orderem Zasługi RP. V klasy. Za czyny wojenne posiadała Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami, Krzyż Monte Cassino i Medal Wojska oraz medale za wojnę 1939-1945.

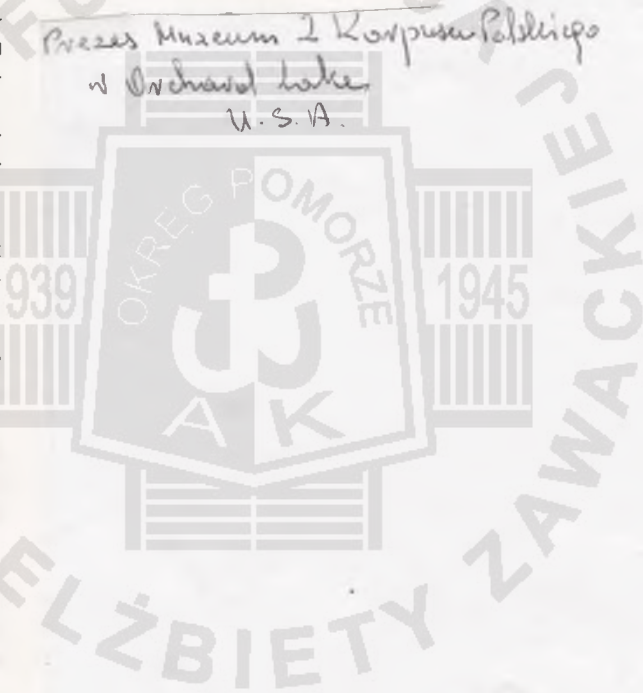
Przyszła pora odpoczynku. Ostatnią posługę oddali zmarłej koleżance - towarzysze broni II Korpusu i Weterani 7 Placówki SWAP ceremoniałem pogrzebowym. Różaniec odmówił ks. proboszcz Kowalski. Po mszy św. żałobnej była odprowadzona na Cmentarz Mount Avon w Rochester, Michigan.

Nad grobem przemówił Prezes Fundacji i Centrum II Korpusu Bohdan Grodzki. Komendant VI Okręgu odczytał pożegnalną eulogię, a harcmistrz Sonia Raczkowska pożegnała w imieniu Harcerstwa Polskiego, trębacz odegrał capstrzyk.

Cześć Jej Pamięci

Bohdan Grodzki

Prezes Muzeum II Korpusu Polskiego
w Incheon, Korea
U.S.A.

IV. Korespondencja:

- VII. 1999 - list Fundacji - K. Mińczukowskiej z opisiskami E.2. do Sokół Henryki. Msp. brudnopis, k.1, s.1.
- 4. X. 2003 - list E.2. do H. Sokół. Msp. kserokopia, k.1, s.2.
- 5. XII. 2003 - list E.2. do H. Sokół. Msp. kopia, k.1, s.3.
- 14. VI. 2004 (?) - Korespondencja sekretarska. Rzp. oryg. k.1, s.4.

10/1

FUNDACJA ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY II ODDZIAŁ W TORUNIU NR 10901506-4675-128-00-0

Toruń, dnia ... VII 1999 r.

MEMORIAŁ General Marii Wittek

Ldz.:

1000 II mar 1999 2155
Pani Ciupkówna - Sokół Henryka

BRICHEREST MANOR

STERLING HTS, M IC#48314

USA

Szanowna Pani,

Od p. Bronisławy Kwaśnickiej wiemy, że jest Pani w trakcie przygotowywania książki na temat 318 Kompanii Kantyn Polowych. Bardzo się z tego cieszymy. Gdyby była Pani zainteresowana moglibyśmy wydać tą pozycję lub współpracować z Panią autorsko.

Chyba to dani bym Panu wytycznik na ten temat od mamy Sery historiozawodny 1998 (201)
Jeżeli to jest możliwe prosimy o napisanie na jakim jest Pani etapie pracy nad tą książką.

W załączeniu przesyłamy Komunikat nr 7 Memoriału General Marii Wittek, w ramach którego gromadzimy, opracowujemy, udostępniamy i publikujemy materiały dotyczące Wojennej Służby Kobiet.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Minczykowska

Dokumentalistka Archiwum WSK

przy Fundacji „Archiwum Pomorskie AK”

x) Gdzieś Pani nie rozpr. o odbicie projektu, który ze Paniś odbył się w Toruniu w marcu 1999 r. (201)

14/2

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
http://www.um.torun.pl/AK, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU • NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Toruń 4 X 2003 r.

1 kopia kolejnego poprzedniego listu

Szanowna Pani, Droga Koleżanko,

Fundacja „Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek” (poprzednia nazwa Fundacja „Archiwum Pomorskie Armii Krajowej”) zajmuje się m.in., jak Pani może wie, gromadzeniem i opracowywaniem materiałów dotyczących służby Polek na wszystkich frontach II wojny światowej. Obecnie w naszym Archiwum Wojennej Służby Kobiet zgromadziliśmy ponad 3500 teczek osobowych kobiet-żołnierzy (tamże posiada Pani teczkę osobową o nr 586/WSK), a wciąż napływają nowe relacje. Niestety mamy mało teczek żołnierzy-kobiet „Pestek”, zaledwie 93, gdy np. teczek żołnierzy-kobiet z Wojska Polskiego na Wschodzie jest prawie 1300. Zwracamy się w związku z tym do Pani z prośbą o pomoc. Czy nie zechciałaby Pani przesłać do nas relacji lub kserokopii relacji z przebiegu służby wojennej kobiet z PSK, PWSK, PLSK, PMSK albo namówić je by same je przesyłały? Będziemy wdzięczni za wszelkie dane na ten temat, także za artykuły wspomnieniowe na temat służby kobiet. Prosimy również o uzupełnienie Pani teczki i przesłanie opisowej relacji opracowanej może według załączonego schematu, fotografii i wszelkich dokumentów lub ich kserokopii związanych z Pani osobą.

Zależy nam również bardzo na nawiązaniu bliskiego kontaktu z panią kpt. Zdzisławą Romańską, do której napisaliśmy osobno (Jej teczkę archiwalną nr 450/WSK też trzeba uzupełnić).

Szanowna Droga Koleżanko, zwracam się także do Pani z następującą prośbą. Przy naszej Fundacji działa Koło Przyjaciół Memoriału General Marii Wittek, którego głównym celem jest upamiętnianie wkładu kobiet w walkę o niepodległość. Koło to liczy już ponad 300 członków z całej Polski i zagranicy czynnie z nami współpracujących. Przesyłamy Pani „Zgłoszenie do Memoriału” i mamy nadzieję, że zechce się Pani włączyć do naszych prac – wówczas będziemy Pani przysyłać nasze Komunikaty, w których umieścimy artykuły o Waszej pracy.

Czy Pani książka na temat 318 Kompanii ukazała się w druku? Jeżeli nie, to może Pani ją wydrukować u nas?

*Z szczerym pozdrowieniem
Ewa Zawsze*

FUNDACJA

ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY POLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL./FAX (0-56) 65-22-186
<http://www.um.torun.pl/AK>, e-mail: AK@um.torun.pl, fapak@wp.pl
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU • NR RACHUNKU 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Do H. Sokuł

L.dz. 3020/E2/03

1 kopia u E2

Toruń 5 XII 2003 r.

Szanowna Droga Koleżanko,

Od dawna szukamy z Panią kontaktu, ale nie otrzymujemy odzewu. Dziś – przesyłając Pani serdeczne życzenia świąteczne i noworoczne – mamy taką do Pani sprawę:

Nasza Fundacja wydała właśnie „Sylwetki kobiet-żołnierzy”. 500 stronicowy tom zawiera 100 biografii; teraz jest przygotowywany tom II *Sylwetek*. Chciałybyśmy w nim umieścić postacie kombatantek czynnych w emigracyjnych środowiskach. Czy Pani mogłaby nam takie nazwiska podać, łącznie z choćby ubogą ilością danych biograficznych oraz może też adresem ewentualnego autora takich wybranych biografii?

Bardzo proszę o możliwie szybki kontakt. Zaraz po otrzymaniu odpowiedzi wyślemy do Pani I tom *Sylwetek* pocztą.

Z szczerym pozdrowieniem
Elżbieta Zawacka

P.S. Kopie listu do Pani wysłaliśmy do p. J. Zadarnowskiego, z prośbą o doręczenia.

Załącznik:

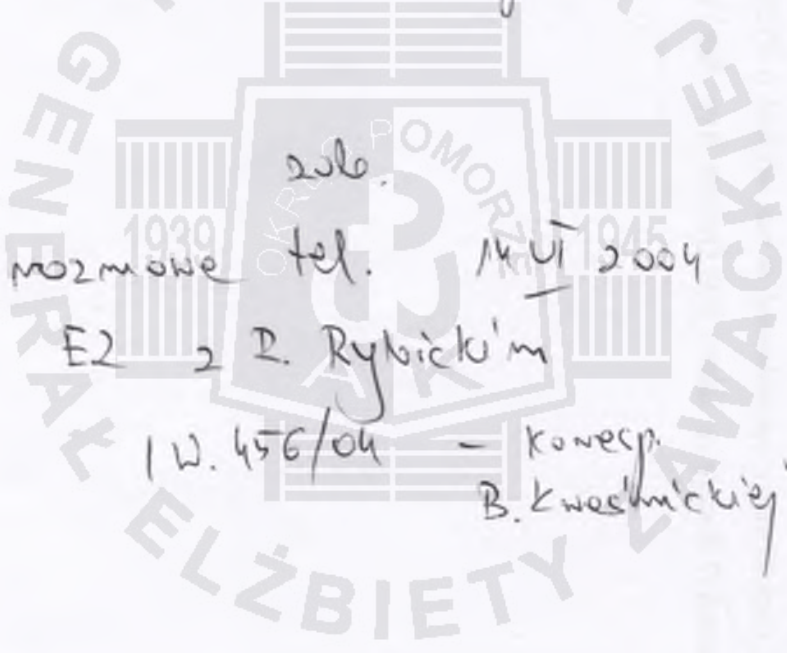
- 1) Ulotka wydawnicza
- 2) Kopia listu wysłanego do Pani 4 X 2003 r.
- 3) Zgłoszenie do Memoriału Generał Marii Wittek.

u1 schemat relacji WSK

10/4

Roman Rybicki prysła
materiey a miej koprecyje
jej sylwetke / i e takie
munder - n lipca 2004

206.
1030 1045
mozmowe tel. 14 VI 2004
E2 z D. Rybicki'm
1 W. 456/04 - koniec.
B. Kwackiej /

J. 586/WSK

PHSK

††

SOKul Henryka

z d. Ciupkówna

̄. Wypisy ze źródeł - nazwiskowe karty
informacyjne

i

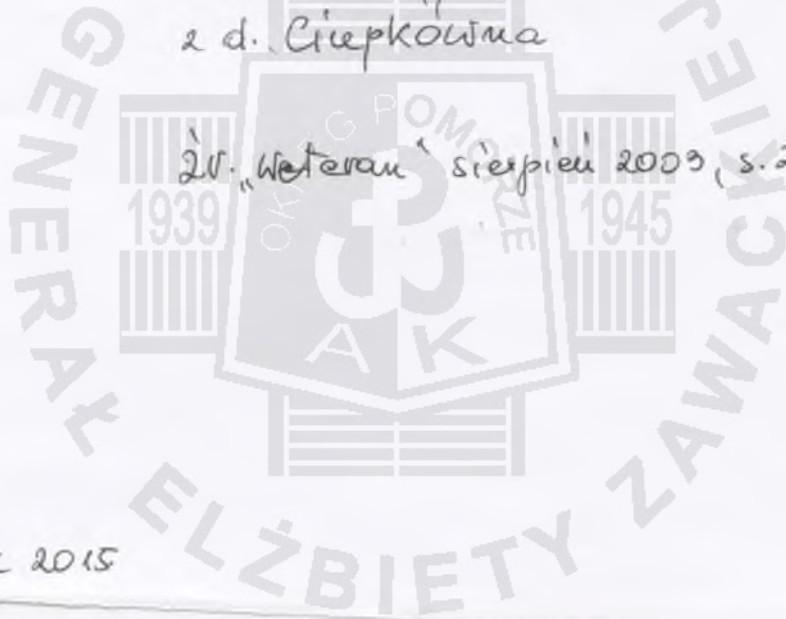
J. 586/USK

PWSK

††
SOKUL Henryka
z d. Ciepłówna

20. "Weteran" sierpień 2009, s. 25n.

B. Rojek 2015

J. 586/WSK

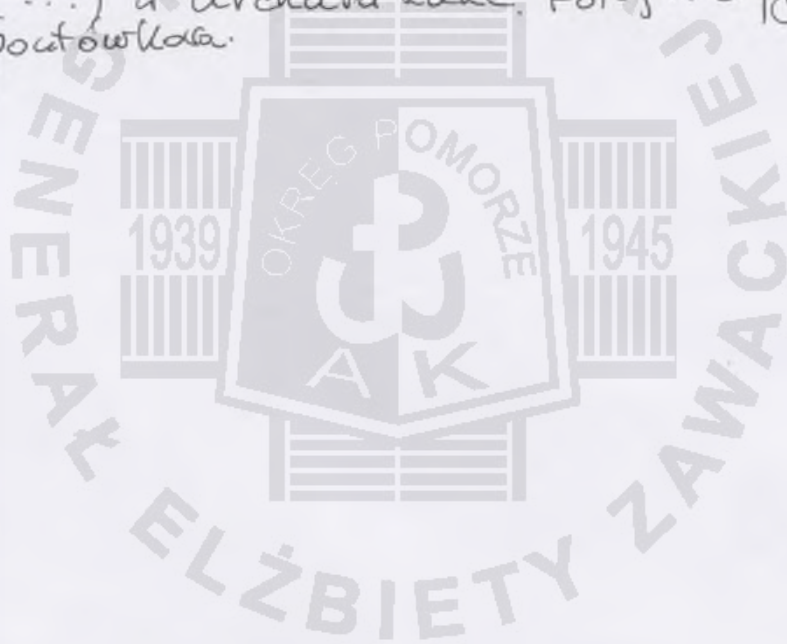
PSK

++

SOKUŁ Henryka
z d. Ciępkórna

VI. Fotografie:

1. Zdjęcie oryginalne - pocztówka Major Henryka Ciępkórną - Sokuł - D-cy 318 Kompanii Kautym Polowych. B.d.
2. Tablica PSK upamiętniona przez Major H. Sokuł (...) w Orchard Lake. Fotogr. oryginalna pocztówka.

VI/1

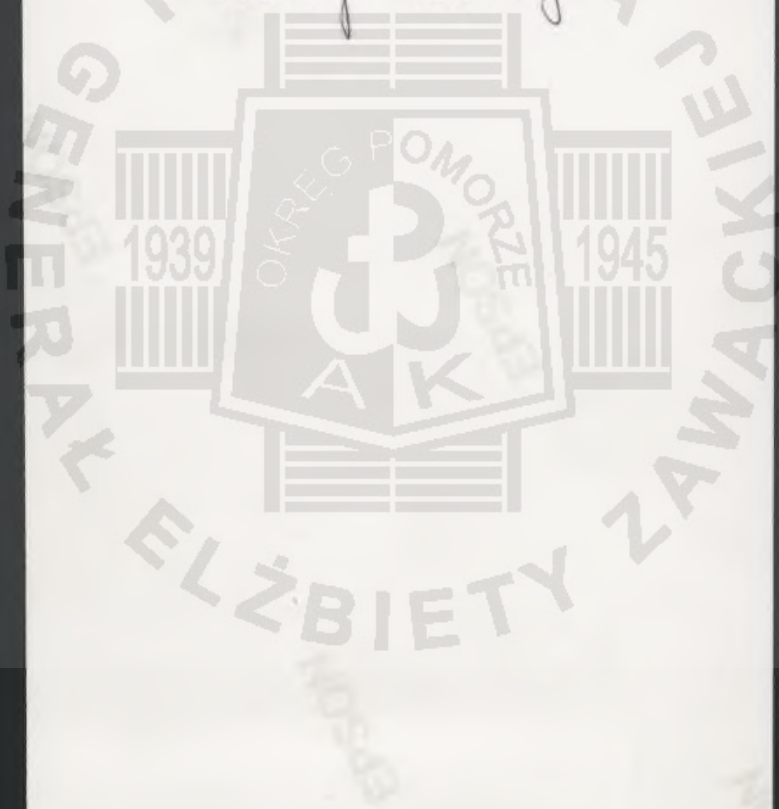

„Major Henryka Ciupkówna - Sokół
D-ca 318 Kompanii Kantyn Polowych”

Major Henryka Ciupkówna
Solim

D-ca 318 Kompanii
Kantyn Polowych

5 | 2

"Tablica PSK ufundowana przez Major Henrykę Ciupkourę - Sokół, umieszczona w Kaplicy Matki Bożej Kozieleckiej w Urchard Lake."

Tabela P.S.K. upamiętniona
przez Major Henryka Ciuplównę
Sokół
umieszczona w Kaplicy
Matki Bożej Kazielskiej
w Orchard Lake

SOKUL Henryka

Firma Handlowo - Usługowa
„DIADA”
86-200 Chelmno-Grubno
Tel. 86 - 28 - 48